

ԵՐԿՈՒՆԱԲԹԻ, 20 ՓԵՏՐՈՒԱՐ, 2023

ՏԵՐՈՒՆԱԿԱՆ ԱՊՈԹԵ

(միասնաբար արտասանուած)

Իմաստութիւն Հօր Յիսուս, Կուր ինձ իմաստութիւն պարիս խորհել եւ խօսել եւ գործել առաջի քո յամենայն ժամ. ի չար խորհրդոց, ի բանից եւ ի գործոց փրկեա վիս. եւ ողորմեա քո արարածոց եւ ինձ բազմամեղիս: Ամէն:

ՍԱՂՄՈՍ 22

ԼՔՈՒՄԻ ԵՒ ԶԱՐԶԱՐԱՆՔՆԵՐՈՒ ՄԷՋ ԱՂԵՐՍ

Աստուած իմ, Աստուած իմ, ինչո՞ւ զիս թողուցիր.
 ձաւէս կը մռնչամ, ինչո՞ւ օգնութեան չես հասնիր:
 Ով իմ Աստուածս, ոչ ցերեկը պարասխան կու տաս կանչիս,
 ոչ գիշերը հանգիստ կը գտնեմ քեզմէ:
 Բայց դուն սուրբ ես՝ գահիդ բազմաց,
 եւ դէպի քեզ կը բարձրանան ժողովուրդիդ ներբողները:
 Մեր հայրերը քեզի վստահեցան. վստահեցան, եւ ազատեցիր զանոնք:
 Քեզի աղաղակեցին, եւ ազատեցան. քեզի վստահեցան, եւ ամօթով չմնացին:
 Թշնամիներուս աչքին ես մարդ չեմ, այլ՝ որդ,
 մարդոց կողմէ արհամարհուած, բոլորին կողմէ անարգուած:
 Բոլոր զիս րեսնողները կը ծաղրեն զիս,
 ծամածռութիւն կընեն, գլուխ կըրերցնեն, ըսելով.
 «Տիրոջ վստահեցաւ, թող Տէրը փրկէ զայն.
 եթէ հասներ է՝ թող ազատէ զայն»:
 Այո, ով Տէր, դուն ես որ զիս մօրս արգանդէն հանեցիր.
 դուն զիս պահեցիր մօրս կուրծքին վրայ:
 Մօրս արգանդէն իսկ քեզի յանձնուեցայ,
 ծնելէս իսկ առաջ դուն ես իմ Աստուածս:
 Հեռու մի մնար ինձմէ, որովհետեւ նեղութիւնը մօր է, եւ օգնող չկայ:
 Թշնամիներս ցուլերու պէս զիս պարեցին,
 պաշարեցին զիս Բաշանի կարաղի ցուլերուն պէս:
 Իրենց բերանը իմ վրաս լայն բացին՝
 մռնչող ու բզկտող առիւծի պէս:
 Ոյժս զիս լքեց՝ թափուած ջուրի պէս,
 մարմնիս յօղերը քայքայուեցան,
 սիրտս մոմի պէս հալեցաւ կուրծքիս տակ:
 Կոկորդս չորցաւ՝ հողէ ամանի մը պէս,
 լեզուս քիմքիս փակաւ,
 եւ արդէն գերեզմանին դուռը հասայ:
 Չարերու ամբողջ բանակ մը զիս պարեց,
 չորս կողմս բոլորուեցան շուներու պէս,
 ձեռքերս ու ոտքերս ծակծկեցին:
 Բոլոր ոսկորներս կրնամ համրել,
 իսկ թշնամիներս չարախնդութեամբ կը դիպեն զիս:
 Հագուստներս իրենց միջեւ կը բաժնեն,
 պարմուճանիս վրայ վիճակ կը ձգեն:
 Ով Տէր, ինձմէ մի հեռանար.
 ով իմ գործիւնս, շուրջով օգնութեան հասիր ինձի:
 Ազատէ զիս սուրէն, միայնակ հոգիս՝ շուներուն ձեռքէն:
 Փրկէ զիս առիւծին բերնէն,
 զիս՝ անօգնականս՝ վայրի ցուլերուն եղջիրներէն:
 Քու հոչակդ եղբայրներուս պիտի պարմեմ.
 Ժողովուրդիդ հաւաքոյթին մէջ քեզ պիտի օրհնեցան:

ՕՐՈՒՄՆ ՆԻԻԹԸ

ՍԱՂՄՈՍ 22

ԼԵՈՒՄԻ ԵՒ ՉԱՐՉԱՐԱՆՔՆԵՐՈՒ ՄԷՋ ԱՂԵՐՍ

Տարբեր-տարբեր առիթներով Քրիստոս յիշեցնելով Փարիսեցիներուն եւ Օրէնքի ուսուցիչներուն, կը ըսէր. «Չէք կարդացած, Օրէնքն ու մարգարէներու, Սաղմոսները, որոնք իմ մասիս կը խօսին»: Այո, ուղակի կամ անուղակիօրէն Հին Կտակարանեան գիրքերը, ըլլան անոնք Օրէնքի, ըլլան անոնք մարգարէական, ըլլան անոնք Սաղմոսները, բոլորին մէջ ալ կան ակնարկութիւններ գալիք Մեսային մասին: Ահա անոնցմէ մէկն է մեր այսօրուան 22 Սաղմոս, ուր բացայայտօրէն կը ներկայացնէ Քրիստոսի մասին, մանաւանդ՝ Անոր կեանքի վերջին հանգրուանի, խաչելութեան հետ կապուած դէպքին: Ահա այս Սաղմոսը բառացի, փառացի կապարումն է այդ դէպքին: Անոր համար ալ երբ Քրիստոս, խաչելութեան պահուն, «Էլի, Էլի, լամա սապաթթանի» «Աստուած իմ, Աստուած իմ, ինչո՞ր գիս թողոցիր» արտայայտութիւնը ունեցաւ, այնպէտ յիշեցնելով, որոնք ծանօթ էին Սաղմոսներուն, եւ սակայն չանդրադարձան, որ այդ արտայայտութիւնը յիշեցումն էր ու կապարումը անցեալին փրկուած մարգարէութեան Դաւիթի ճամբով, որ ահաւասիկ կը կապարուի, բայց անոնք այդ արտայայտութեան մէջ չտեսան այդ ճշմարտութիւնը, այլ՝ ըսին. «Եղիան կը կանչէ օգնութեան»:

Հակառակ ծանր նեղութեան մէջ ըլլալուն, առաջին իսկ բառերը ցոյց կու տան մտերմութիւնը փարապող անձին եւ Աստուծոյ: «Աստուած իմ, Աստուած իմ»: Որքան ալ ծանր է վիճակը, բայց երբեք արհամարհական, անարգական բառեր չեն լսուիր: Բայց կայ վիճակ մը, որ արդեօք ինչո՞ր գիս լքեցիր: Մենք ալ յաճախ կ'ունենանք այնպիսի պահեր, ուր հակառակ մեր հնազանդութեան, հաւաքարմութեան, երբ ծանր նեղութեան վիճակի մէջ կ'ըլլանք կամ կ'անցնինք, այնպէս կը թուի, որ Աստուած հոն չէ կարծէք, լքեր է մեզ: Եւ մեր աղօթքները մնացեր են անպատասխանի: Բայց հակառակ այս արտայայտութեան, կը շարունակէ խոստովանելու, թէ «Բայց Դուն սուրբ ես, գահիդ բազմաց: Մեր հայրերը քեզի վարահեցան, ապաւինեցան, ու Դուն ազատեցիր զիրենք»: Ինչ ալ ըլլան պայմանները, որքան ալ ծանր է վիճակը, բայց փակաւին Աստուած Ինք սուրբ է: Իսկ միւս կողմէ, վկայութիւն մըն է, ուր մեր հայրերը քեզի վարահեցան, եւ դուն ազատեցիր զիրենք: Բայց արդեօք ինձի ինչո՞ր չես ազատեր:

Ինքզինք կը ներկայացնէ այս անգամ որպէս որդ: Պօղոս Առաքեալ պիտի ըսէ. «Ծառայի կերպարանք առաւ», իսկ այսպէտ աւելի ցած, որդի նման: Մարդոց կողմէ արհամարհուած ու անարգուած: Բոլորն ալ զինք կը դիտեն ու կը ծաղրեն ըսելով. «Տիրոջ ապաւինեցաւ, թող ազատ զինք»: Այդպէս ալ պիտի ըսէին, երբ Քրիստոսի խաչափայտին ներքեւ կը դիտէին պարահարը, եւ գոյի կ'երերցնէին ըսելով, ճիշդ այս բառերը: Անգամ մը եւս մէկ այլ ուրիշ վկայութիւն մը. «Այո, ով Տէր, դուն ես որ զիս մօրս արգանդէն հանեցիր. դուն զիս պահեցիր մօրս կուրծքին վրայ: Մօրս արգանդէն իսկ քեզի յանձնուեցայ, ծնելէս իսկ առաջ դուն ես իմ Աստուածս: Հեռու մի մնար ինձմէ, որովհետեւ նեղութիւնը մօր է, եւ օգնող չկայ»: Այս փողերը որքան ալ մարգարէական կապարումներ են, բայց նաեւ յիշեցում են մեզմէ իւրաքանչիւրին, թէ արդեօք մենք երբ այսպիսի ծանր պարագայի մէջ կ'ըլլանք, որքանով պիտի կարենանք նոյն հաւաքը դրսեւորել:

Ահա թշնամիները կը նմանցնէ վայրի ցուլերու, մռնչող առիւծի: Ոյժերը ամբողջութեամբ սպառած, կոկորդը չորցած, եւ ահա ջուրի կարիքը ունի, անոր համար ալ ջուր պիտի ուզէ, եւ ջուրի փոխարէն քացախ պիտի փան իրեն. այս ալ յիշուած է Սաղմոսին մէջ, Սաղմոս 69:21: Չեռքերուն ու ոտքերուն ծակծղկելը, հագուստները իրենց միջեւ բաժնելը, պարմուճանին վրայ վիճակ ձգելը: Դարձեալ օգնութեան կանչ, որ Տէրը օգնէ, ազատէ: Եւ ահա Աստուծոյ հոչակը իր եղբայրներուն պիտի պատմէ, եւ Աստուծոյ ժողովուրդին հաւաքոյթին մէջ ալ Անոր օրհներգութիւն երգէ:

ՇԱՐԱԿԱՆ-ԱՂՈՐԹ

*Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա:
Ամենատուր Երրորդութիւն, տուր աշխարհիս խաղաղութիւն:
Եւ Հիւանդաց բժշկութիւն, ննջեցէրոյ արքայութիւն:
Արի Աստուած Հարցն մերոց, որ ապաւն ես նեղերոց:
Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Յիսուս Փրկիչ մեզ ողորմեա:*

Պ*ահապան ամենայնի Քրիստոս,
աջ քո հովանի լիցի ի վերայ իմ ի տուէ եւ ի գիշերի,
ի նստիլ ի տան, ի գնալ ի մանապարհ,
ի ննջել եւ ի յառնել, զի մի երբեք սասանեցայց.
Եւ ողորմեա՛ քո արարածոց եւ ինձ բազմամեղիս:*